

Jakub Jadach

Józef Grzywna 6 I 1933 – 7 V 1994

Studia Pedagogiczne. Problemy Społeczne, Edukacyjne i Artystyczne 9, 181-183

1994

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Józef Grzywna

6 I 1933 – 7 V 1994

11 maja 1994 roku licznie zgromadzeni przyjaciele, współpracownicy, studenci, uczniowie oddali ostatni hołd prof. dr. hab. Józefowi Grzywnie.

Urodził się 6 stycznia 1933 r. w Nieprawicach, pow. Pińczów. Szkołę podstawową ukończył w Złotej Pińczowskiej, Liceum Ogólnokształcące im. H. Kołłątaja w Pińczowie. Studiował na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim i Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej, gdzie 25 czerwca 1957 r. obronił pracę magisterską na temat kwestii chłopskiej w programach Towarzystwa Demokratycznego Polskiego. W 1957 r. podjął pracę zawodową jako wychowawca w internacie Technikum Mechanicznego w Kielcach.

Od 1 września 1958 r. do 30 czerwca 1971 r. Józef Grzywna był nauczycielem historii w Liceum Ogólnokształcącym w Białobrzegach na ziemi radomskiej. Tam, pod wpływem ówczesnego posta ziemi radomskiej prof. dr. Henryka Jabłońskiego, podjął działalność naukowo-badawczą, której efektem była rozprawa doktorska pt. *Powszechność nauczania na szczeblu podstawowym w powiecie radomskim w latach 1918–1939* i stopień doktora nauk humanistycznych nadany uchwałą Rady Wydziału Humanistycznego Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu.

15 września 1971 r. Józef Grzywna powrócił do Kielc i rozpoczął pracę w Instytucie Historii Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Kielcach, co niewątpliwie ułatwiło Mu – jak sam podkreślał – prowadzenie intensywniejszej pracy naukowo-badawczej. Pierwszą Jego publikacją był artykuł zamieszczony w „Biuletynie Radomskiego Towarzystwa Naukowego” (1968, z. 3/4) nt. *Wpływ reformy jędrzejewiczowskiej na poziom nauczania w szkolnictwie powszechnym publicznym w Radomskim*. Wynikiem pasji badawczej Profesora jest m.in. ponad 130 publikacji naukowych (książek, artykułów i recenzji).

Prowadził zajęcia na studiach stacjonarnych, zaocznych i podyplomo-

wych (wykłady, ćwiczenia, proseminaria i seminarium magisterskie) – głównie z historii Polski 1918–1944. Następnie od połowy lat osiemdziesiątych (1985/1986) wykładał historię oświaty i wychowania – krótko także w Instytucie Pedagogiki Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Rzeszowie. Zajęcia Jego znamionował wysoki poziom merytoryczny i metodyczny. Był wymagającym nauczycielem i sumiennym egzaminatorem. Pod Jego kierunkiem powstało co najmniej 200 prac magisterskich z zakresu historii oświaty, szkolnictwa i dziejów regionu kieleckiego XX wieku.

29 maja 1984 r. Rada Wydziału Nauk Społecznych Uniwersytetu Śląskiego nadała Józefowi Grzywnie na podstawie kolokwium i pracy pt. *Szkolnictwo powszechne i oświata pozaszkolna w województwie kieleckim w latach 1918–1939* stopień doktora habilitowanego nauk humanistycznych w zakresie historii nowożytnej i historii najnowszej Polski. 1 listopada 1990 r. J. Grzywna został mianowany profesorem Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Kielcach.

Profesor Józef Grzywna pełnił szereg funkcji społecznych i organizacyjnych. Był prezesem Oddziału Kieleckiego Polskiego Towarzystwa Historycznego, przewodniczącym Komisji Rewizyjnej tegoż Oddziału, opiekunem naukowym Studenckiego Naukowego Koła Historyków WSP w Kielcach, prezesem Oddziału Związku Nauczycielstwa Polskiego w Białobrzegach, aktywnym członkiem Kieleckiego Towarzystwa Naukowego (udział w licznych sesjach naukowych Towarzystwa, prace redakcyjne i recenzyjne). W latach 1990/1991–1992/1993 pełnił odpowiedzialną funkcję dziekana Wydziału Pedagogicznego WSP w Kielcach. Był także dyrektorem Instytutu Pedagogiki WSP w Rzeszowie i kierownikiem Zakładu Historii Wychowania i Organizacji Oświaty WSP w Kielcach.

Uznaniem dla jego działalności naukowej, dydaktycznej, społecznej i organizacyjnej były liczne nagrody i odznaczenia – m.in. Srebrny i Złoty Krzyż Zasługi, Medal Komisji Edukacji Narodowej i Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski.

Odszedł w pełni sił twórczych znakomity znawca zagadnień oświaty, szkolnictwa, nauki, kultury i dziejów Kielecczyny – autor licznych publikacji, wykładowca, promotor prac magisterskich, dyskutant i docie-

kliwy recenzent. Odszedł w wieku sumowania wieloletnich doświadczeń dydaktycznych i dociekań naukowych, po pracowitej kwerendzie archiwalnej, bibliotecznej i lekturze setek opracowań. Dorobek trudny do zbilansowania, który będzie towarzyszył następcom i ciągle przypominał Jego obecność. Warto byłoby poświęcić Profesorowi „ostatnią księgę”, jak i ustanowić nagrodę za najlepsze prace w zakresie historii, kultury, nauki, szkolnictwa i oświaty Kielecczyny.

Jego odejście to nie tylko bolesny cios dla Rodziny, przyjaciół, współpracowników i znajomych – to także niepowetowana strata dla będącego ciągle na dorobku kieleckiego środowiska naukowego.

Jan Jadach

